

Obchodujeme na burze

2019 – požár katedrály Notre-Dame v Paříži • Obraz Písařů na Seině od Františka Kupky z roku 1907, se v Praze prodal za 16 milionů korun • Po 30 letech vládnutí abdikoval japonský císař Akihito • Ursula von der Leyenová zvolena předsedkyní Evropské komise • Protivládní demonstrace v Praze na Letné se zúčastnilo 250 000 lidí • Boris Johnson se stal premiérem Spojeného království • Byl definován soubor politických iniciativ Green Deal

Zpočátku roku 2019 probíhala intenzivní příprava k zahájení obchodování plynárny QUANTUM na vnitrodenním trhu se zemním plynem. Rozhodnutí učinit tento krok bylo manažersky naprosto zásadní. Výchozí situace před rozhodnutím stát se subjektem zúčtování, a tedy na vlastní odpovědnost řídit odchylku spotřeby svých zákazníků obchodováním na burze, nebyla špatná. Plynárna se mohla cítit bezpečně. Na základě bilaterální smlouvy všechny starosti s dodáním plynu a s řízením odchylky spotřeby řešila společnost SPP CZ, a.s., která byla jediným dodavatelem zemního plynu. Svoji službu si v ceně dodávaného plynu nechala zaplatit, a navíc se společnost QUANTUM musela zavázat odebírat komoditu i na další období

bi do budoucna. V ekonomicky stabilním prostředí bez cenových výkyvů, při kontinuálním rozvoji a růstu plynárny, tak jak tomu bylo doposud, nebylo co měnit. Myšlenka osamostatnit se, zbavit se závazku budoucího odběru plynu, ve stále rostoucím množství, samostatně rozhodovat o nákupech i prodejkách, přišla právě včas. Budoucí vývoj na energetickém trhu

jednoznačně potvrdil nezbytnost uplatnění nezávislosti a vlastní strategie nákupu, která je pro celkový úspěch stejně významná a důležitá, jako je strategie prodeje. Nákup a prodej nelze řídit odděleně, platilo to i v plynárenství.

Rozhodnutí „stát na vlastních nohách“ bylo učiněno v roce 2017 a na přípravu byly vyčleněny dva roky. Do přípravného týmu byl koncem roku 2017 začleněn Jiří Bezrouk, který postupně převzal řízení Plynárny QUANTUM. Původním cílem, ke kterému směřovaly přípravné práce, bylo zahájit obchodování na burze ještě v posledním čtvrtletí 2018. V týmu působil externí poradce, který ke stanovenému harmonogramu přizpůsobil základní koncept přípravy. Od počátku roku vznikala systémová databáze zahrnující data o spotřebě zákazníků z období od roku 2015. Analýzou zpracovaných dat vznikaly záznamy o historické spotřebě zákazníků, tříděné do jednotlivých skupin podle velikosti a typu odběru. Pochopení historických dat bylo první podmínkou pro představu o predikci spotřeby nejen jednotlivých zákaznických skupin, ale celého zákaznického portfolia. Know-how predikce budoucí spotřeby zákaznického portfolia, nezbytné pro obchodování, postupně vznikalo. Bylo založeno na jednotlivých analýzách spotřeby, v závislosti na vnější teplotě a místě jejího měření, slunečním svitu, síle větru, vlhkosti, ročním období, dnu v týdnu a podobně. Byla to zdánlivě sisyfovská práce, která však přinesla svoje ovoce v podobě dlouhodobě přesných predikcí spotřeby, kterým nemohl konkurovat ani software vyvinutý renomovanou firmou.

Cíl, zahájit obchodování v posledním čtvrtletí 2018, se ukázal jako nereálný, ze strany dodavatele nebyl dokončen vývoj software podporující obchodování na denním trhu, který byl objednan. Podepsáním smlouvy s operátorem trhu OTE, a.s. se společnost QUANTUM stala subjektem zúčtování s tím, že aktivním účastníkem vnitrodenního trhu bude od 1. dubna 2019. Posunutí ostrého startu obchodování na počátek druhého čtvrtletí 2019 umožnilo ještě v roce 2018 nad analýzami využívanou vlastní databází vytvořit další excelovskou platformu pro výpočet odchylky tak, že od 1. ledna 2019 sloužila celé čtvrtletí jako přípravný trenažér stínového obchodování na vnitrodenním trhu. Excelovský nástroj se jako obchodní trenažér osvědčil takovým způsobem, že přechod na reálné obchodování, za skutečné peníze, proběhl naprosto hladce a bez problémů a je k plné spokojenosti využíván až do současnosti. Díky náročné přípravě, datové základně, provedeným analýzám a stínovému obchodování po dobu tří měsíců se celá agenda obchodování se zemním plynem na vnitrodenním trhu rychle zažila a stala se běžnou rutinou. Byl to výsledek týmu, který v oddělení Analýza komodit pracoval ve složení Jiří Bezrouk, Alice Franková a David Matiovský.

Ještě v průběhu roku 2019 došlo k podpisu rámcových EFET smluv s více protistranami. Tyto smlouvy, které jsou celoevropským standardem pro obchodování s energiemi, umožnily uzavírání dalších forwardových „dlouhých“ obchodů a umožnily výběr dodavatele podle vlastních kritérií. Závislost na dříve jediném dodavateli tím byla odstraněna. Společnost dále pokračovala v nákupech těch nejvzdálenějších produktů, které byly na burzách obchodovány, vytvářela tak podmínky udržitelného podnikání a zvyšovala jistotu dodávek zemního plynu svým zákazníkům. Nákup zemního plynu se dál standardně prováděl ve formě forwardových nákupů, které byly dorovnávány, s ohledem na okamžitou spotřebu, denním obchodováním na vnitrodenním trhu.

Pro QUANTUM jako subjekt zúčtování přibyla ještě povinnost pro zimní období nakoupit bezpečnostní standard dodávky pro chráněné zákazníky. Tento závazek, dříve zajišťován dodavatelem plynu a zohledněn v ceně plynu, se řešil nákupem samostatného produktu, podobně jako komodita. Strategií plynárny bylo a stále je preferovat zákazníky kategorie domácnost. S ohledem na funkci distributora zemního plynu, je další takovou společností chráněnou skupinou municipalita. Skupinu tvoří na plynovodní síti QUANTUM se nacházející obecní úřady a jimi provozované subjekty, jako jsou školy, mateřské školy, tělovýchovné jednoty a podobně. Bezpečnostní standard dodávky, zajišťovaný plynárnou pro stav nouze, se tak týká téměř všech zákazníků plynárny.

VIRTUÁLNÍ TRENAŽÉR QUANTUM - JEDNOTLIVÉ KROKY OBCHODOVÁNÍ NA OTE											Průběh VOT (číslo)				Průběh VOT (částka)				
Sml. číslo	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)	Průběh VOT (číslo)	Průběh VOT (částka)
1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1	1.1.1

Obchodování se zemním plynem na burze s sebou přineslo mnoho cenných zkušeností. Jednou z nich je denně vykonávaná práce s riziky a risk management jako nástroj pro hodnocení nebezpečí a vnímání možných důsledků. Denní praxe znamenala uvědomění si rizik vlastních rozhodnutí. Snaha rizika minimalizovat, v lepším případě eliminovat, přispěla k novému pohledu na činnost jako celek. Strategie byla založena na permanentní predikci všech jevů podnikání plynárnou ovlivňující. Prvotní predikce teploty okolí a spotřeby zemního plynu na nejbližší dny dopředu se postupně rozšířila na predikci vývoje ceny zemního plynu, nejen na vnitrodenním trhu OTE v České republice, ale všech obchodovaných produktů této komodity na významných burzách po celém světě. Protože energetika má své zákonitosti a svět kolem nás je globálně propojený, ani u zemního plynu se potřeba predikce nezastavila, a zahrnovala proto i další energetické komodity a další parametry, které se týkaly vývoje ekonomiky, politiky a světa kolem nás.